

הישן תחת המטה פרק שני סוכה

כא.

עין משפט
נר מצוה

ג א מיי פ"ג מכלות
פיה הלכה ו סנה עשין
לגל:

לעני רש"י

פריי"ו (פרייב"ד).
מכ"ו. מורגל.

רבינו הגאול

ליף אהל חלל. כתוב
הא אדם כי ימות באהל
וכתיב התם ויפטר את
האהל על המשכן. מה
להלן ברי אדם, הכא
נמי בעינן אהל העשוי
ברי אדם. איני והתנן
במסכת פרה פ"ג חצירות
היו בירושלים נטויות על
גבי טלע, ותחתיהן חלול
מפני קבר התהום כו'.
פי' שאם יש שם קבר
תחתיו נעשה חלול זה אהל
ואין טומאה בקרקע ועולה
למעלה מן האהל, לפיכך
התינוקות (ה)מתגדלים
באותן חצירות, וכן כשהיו
מוליכין אלו התינוקות מן
החצירות ההן לחר הבית
היו מרכיבין אותן על גבי
שורים, ועל גבי השורים
לדלתות, והתינוקות יושבין
למעלה, שאם יש שם
קבר, הדלתות נעשות אהל
הזן מפיסקין בין הטומאה
לתינוקות. ותניא ר' יהודה
אומר לא היו מביינין
לדלתות אלא שורים, והא
שורים שאינו עשוי בידי
אדם, ומשני ר' אלעזר כי
בעי ר' יהודה אהל בידי
אדם (ב' טפח) [בטפח],
ומודה ר' יהודה כמלאו
אגרוף שהוא יותר מטפח,
כדתיב באבן או באגרוף,
שא"פ שאינו בידי אדם,
אהל הוא. מדקתני (ומודה)
ר' יהודה בשקפיין ובנקיקי
השלע"ם. והאי דקתני לא
היו מביינין דלתות אלא
שורים, אבוי אמר הכי
קתני, לא הוצרכו להביא
לדלתות, ידי להם בשורים.
רבא אמר חייש ר' יהודה,
הואיל ודעת התינוקות
גסה, שפא יוציא כו',
לפיכך אמר אין מביינין
לדלתות אלא שורים.

י"ל אהא אהא ממשבן, וא"ת אי ממשכן ליף חפילו עשוי צדי
אדם נמי לא יציא את הטומאה אלף פשתן כדאשכחן פרק
זמנה מדליקין (שבת דף טו: עט) דתנן כל היוצא מן העץ אינו מטמא
טומאת אהללים אלף פשתן וליף בגמרא אהל אהל ממשכן ו"ל דכל
המאהילים דמטמאים ילפינן עסקרי

צדשה פרה בקל ומומר ממזורע
דתיא מניין עסקו שאר המאהילים
כאהל המת אמת מה מזורע הקל
עשה זו כל המאהילים כאהל מת
החמור לא כל שכן לנגזי מזורע
כתיב מושבו ודמשין בתורת כהנים
מושבו טמא מכאן אמרו הטמא יושב
תחת האילן וטהור עוזר טמא וא"ת
אם כן כי לא עזבו מני צדי אדם ילף
בקל ומומר ממזורע וכי תימא אם
כן ג"ש מאי אהניא הא איצטריכא
ליה לדשה דפרק זמנה מדליקין דכל
היוצא מן העץ אינו מטמא טומאת
אהלים ויש לומר דמושבו לא משמע לא
ריבוי ולא מיעוט לענין שאינו עשוי
צדי אדם ולרבי יהודה דמטמאי
רחמנא גזי מת ילפינן מזורע הקל
בקל ומומר ממת דלף מטמא ולרבינן
לא מחלק לא הכא ולא הכא ואף
על גז דתסס ספיכא רבי יהודה
אמאי ספרי היא דלינן כרבי יהודה
דאמר בשמעתין מודה היה רבי
יהודה כמלא אגרוף וא"ת וכיון דשאר
המאהילים ילפינן ממת ק"ו ממזורע
אם כן ימא דוי אדם מטמא עזברים
כמו קוצרי המת שהיו עזברים
כאכסדרה ויש שם כליס דמזורע עוזר
אינו מטמא צהאל דתניא בתורת
כהנים וכדתנן בתוספתא נעמי פ' י"ג
(מ"ו)

בבב
יש לומר דק"ו זה אינו אלף גלויי מילתא בעלמא הוא דלף ילפינן
ממשכן למעוטי שאר המאהילים:
ומביינין נשים עוברות ויולדות. אע"פ שהיו התינוקות טומאים
צנדה ויולדות לא היו חוששין אלף לשומרן מטומאת
מת דבעיא האהא ומטומאה היוצא מגופו כגון צבל קרי דתניא
במסכתא^א שהיו מגדלין אותן עד שיהו בני שבע שנים או ששנה
ולא יותר שלא יראו קרי וקצת תימנה מה מועיל מילוי זה שהיו
ממלאין בתינוקות אהא לרבי יהודה לא עשו קידוש שומרין האפר
צמים אלא בשעת האהא לרבי יהודה לא עשו קידוש שומרין האפר
בקלפי (יומא דף מג: ב) יש לומר דמה שהיה יכול לתקן ממשכן משום
מעלה דכולה מילתא מעלה בעלמא כדתיב בריש^א (יומא דף ע"א: ב)
ועל גביהן דלתות. מאן דאמר בגיטין (דף ט: ב) ובמיר פרק כהן
גדול (דף נה: ב) וצפ' בכל מערבין (עירובין דף ל: ב) וצפרק בתרא
דחגיגה (דף טה: ב) דאהל זרוק לא שמייה אהל לחון צפני הטומאה
מזי למימנ דקצר לה כרבי יהודה דאמר בשמעתין לא היו מביינין
לדלתות אלא שורים שכריסומיהן רחבות ואע"פ שגם הם אהל זרוק
מ"מ צדידיהו גלי רחמנא דחשיצי אהל כדרשנין מדכתיב (איו"ז)
וצעזעמו וגידים מטוככי ומיהו לר' אליעזר דלקמן ודאי קשה
דמפרש טעמא דשורים משום דמגינים על הרועה שלהם וקשה
דמטה משני משום דהויא אהל עראי ולהאי טעמא קשה היכי
עזדינן למ"ד אהל זרוק לא שמייה אהל דאפי' עידיה ונגדל לא חייצי:
דהכל שוין שהתינוקות ירכיבין טעילה כלומר הכל שוין צין ר' עקיבא צין ר' יוסי
פ"ג א [ומ"ד] כריבין היו התינוקות להוות דברי ר' יוסי הגלילי ר"ע אומר לא היו
האי תנא מילוי ידים זעין ולא שישלשל צהאל כך פירש צקוטערס ותימנה גדולה פירש
דכזל ופירש דכזר צמילוי דתנן צמס' פרה פ"ה (מ"ו) השוקט שצבל אין ממלאין
זו היה מוליכין חצרה כפי המלאות ואפילו נתמלא הכלי ממלאו ופירש צמס' פרה פ"ה
זו היה מוליכין חצרה כפי המלאות ועוד שאלו מלאות ופירש צמס' פרה פ"ה
זה היה מוליכין חצרה כפי המלאות ועוד שאלו מלאות ופירש צמס' פרה פ"ה
זה היה מוליכין חצרה כפי המלאות ועוד שאלו מלאות ופירש צמס' פרה פ"ה

אהל אהל ריבה. אהליו טובא כתיבי צפרשת פרה לרבות אף
העשוי מאליו: מפני קבר הסהוס. כל שם קבר הסהוס וטומאת
הטהוס שצ"ס לזון ספק הוא כטהוס שאינו גלוי. מפני קבר הסהוס
שכל העיר היו מסופקין שמא יש שם קבר ואין לו למת חלל טפח
וטומאה היא לרובא זוקעת ועולה
לרקיע לכך היו צונין אותה ע"ג ציפין
שאפי' יש שם קבר מתחת הרי חלל
מפסיק: ומביינין נשים עזברות כו'.
משום ההיא דתנן (פרה פ"ג מ"ו)
מטמאין היו את הכהן השוקף את
הפרה ומטבילין אותו מיד להוציא
מלזן של צדוקין שהיו אומרים בצמורבי
השמש הימה נעשית וכיון דטבול יוס
שכר צפרה עשו צה מעלות הרצה
כדי שלא יזלזלו צה תקנו כל מעשה
פרה צבלי גללים וכלי אהנים וכלי
אלמה שאין מקבלין טומאה והכהן
השורפה הזקיקוהו לפרישת צצעת
ימים ואין אחיו כההנים נוגעין צו
כדלמרינן צפ' קמא דיומא (דף ע"ג)
ואמר מר מוין עליו כל צצעה ותקנו
שהו מתינוקות הללו ממלאין לו מים
לקדש צהן מי חטאת ומשום מעלה
תקנו שהיו טהורים מכל טומאה
וצמספתא^א שנינו עד שיהו צני
צצעה וצני שמנה שנים מגדלין
אותן ולא יותר שלא ראו קרי:
ומביינין שורים. כשהיו רואים לילך
ולמלאות מים חיים מן השילות:
וכוסם של אבן צדיהם.
שכל מעשה היו צבלי אהנים
כדפרישית: ירדו לחון המים ומלאו.
כקצר האי תנא מילוי זעין ולא
שישלשל צהאל: מפני קבר הסהוס.
שמא יש כאן טומאה: אלא שורים.

ותחתיהם חלל. שאם יש
קבר מפיסקי ההלל וצוין אין
טומאה צוקעת למעלה מן
ההלל, אלף טומאה לרובא
צוקעת ועולה עד לרקיע
(בבב"ב פ"ג). ומגדלות
בניהם שם לפרה.
דמשום דמטמאין את הכהן
השוקף את הפרה מפני
הזדוקים, עשו צה שאר
מעלות הרצה, שאין אחיו
כההנים נוגעין צו כל
צצעה ימי פרישיתו והו
אלו מתינוקות נעניין צו
(וי"ג): ממלאין מי חטאת
ומוין עליו (שם). רעל
גביהן לדלתות. חייש
צין התינוקות לרקיע, שלא
יציילו על קבר הסהוס
בצמס' ממלאות מיס חיים
לקדוש מן השילות (שם).
וכוסות של אבן. שכל
מעשה פרה צבלי גללים
כלי אהנים שאין מקבלין
טומאה, כדלמר טעמא
צצעתה קמיימא דקמר
ימא (שם ועי' יומא ע"ג).

תורה אור השלם
1. זאת התורה אדם כי
ימות באהל כל הבא אל
האהל וכל אשר באהל
יקטא שבעת ימים:
במדבר יט יד
2. ויפירש את האהל על
המשכן וישים את מבטח
האהל עליו ומקטעה
באשר עצה יי את משה:
שמות מ ט ז

הגהות הב"ח
(ה) רש"י ד"ה כל עקר
לדא:
מוסף רש"י
ותחתיהם חלל. שאם יש
קבר מפיסקי ההלל וצוין אין
טומאה צוקעת למעלה מן
ההלל, אלף טומאה לרובא
צוקעת ועולה עד לרקיע
(בבב"ב פ"ג). ומגדלות
בניהם שם לפרה.
דמשום דמטמאין את הכהן
השוקף את הפרה מפני
הזדוקים, עשו צה שאר
מעלות הרצה, שאין אחיו
כההנים נוגעין צו כל
צצעה ימי פרישיתו והו
אלו מתינוקות נעניין צו
(וי"ג): ממלאין מי חטאת
ומוין עליו (שם). רעל
גביהן לדלתות. חייש
צין התינוקות לרקיע, שלא
יציילו על קבר הסהוס
בצמס' ממלאות מיס חיים
לקדוש מן השילות (שם).
וכוסות של אבן. שכל
מעשה פרה צבלי גללים
כלי אהנים שאין מקבלין
טומאה, כדלמר טעמא
צצעתה קמיימא דקמר
ימא (שם ועי' יומא ע"ג).

עזדינן למ"ד אהל זרוק לא שמייה אהל דאפי' עידיה ונגדל לא חייצי:
דהכל שוין שהתינוקות ירכיבין טעילה כלומר הכל שוין צין ר' עקיבא צין ר' יוסי
פ"ג א [ומ"ד] כריבין היו התינוקות להוות דברי ר' יוסי הגלילי ר"ע אומר לא היו
האי תנא מילוי ידים זעין ולא שישלשל צהאל כך פירש צקוטערס ותימנה גדולה פירש
דכזל ופירש דכזר צמילוי דתנן צמס' פרה פ"ה (מ"ו) השוקט שצבל אין ממלאין
זו היה מוליכין חצרה כפי המלאות ואפילו נתמלא הכלי ממלאו ופירש צמס' פרה פ"ה
זה היה מוליכין חצרה כפי המלאות ועוד שאלו מלאות ופירש צמס' פרה פ"ה
זה היה מוליכין חצרה כפי המלאות ועוד שאלו מלאות ופירש צמס' פרה פ"ה
זה היה מוליכין חצרה כפי המלאות ועוד שאלו מלאות ופירש צמס' פרה פ"ה